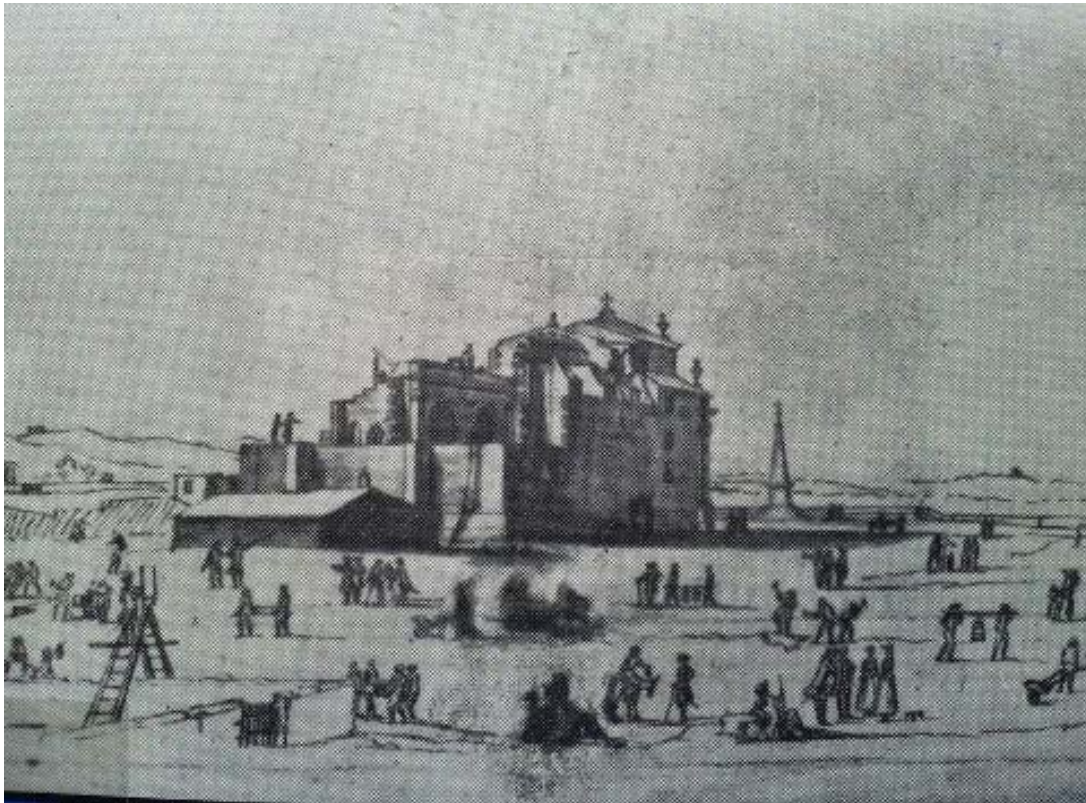

PETIT RECORREGUT PELS ORIGENS FRANCESOS DE SANT LLUÍS

Dibuix de Giuseppe Chiesa que representa la construcció de l'església de Sant Lluís i s'observa l'obelisc del Pla de sa Creu.

ÍNDEX

1.- Plànol de situació

2.- Breu Introducció històrica

3.- Monuments a visitar:

- 1) Es Molí de Dalt
- 2) Sa Torre de Binifadet
- 3) Cases d'estiueig
- 4) Molí d'Enmig i Molí de Baix
- 5) Casa de l'Arxiduc Lluís Salvador d'Àustria
- 6) Pou de Torn
- 7) Tetragrammàton
- 8) Església
- 9) Joc de la Bolla

PLÀNOL DE SITUACIÓ

Pla de sa Creu, s/n • 07710 Sant Lluís (Balears) • C.I.F. P-0705200 D • Tel. (+34) 971 15 09 50 Fax. (+34) 971 15 05 34

BREU INTRODUCCIÓ HISTÒRICA

El 18 d'abril de 1756, diumenge de Pasqua de Resurrecció, desembarcaren en la platja de Santandria dotze mil soldats francesos al servei del mariscal de França, el Duc de Richelieu. Transportats en una poderosa flota per l'almirall Galissonnière. L'expedició militar finalitzà amb l'assetjament del castell de San Felip i la capitulació dels britànics, firmada el 29 de juny del mateix any. La idea d'agrupar els nombrosos caserius disseminats en el sud-est de l'illa i el frustrat intent d'allunyar l'arraval del castell de San Felip, en el port de Maó, propiciaren el naixement d'un nou nucli urbà durant la breu dominació francesa (1756-1763).

1) ES MOLÍ DE DALT

Construït el 1762 pels francesos. Molí del gènere mediterrani. Construcció basada en les tècniques molineres més modernes del segle XVIII. Conserva la maquinària original de l'any de construcció.

Actualment conté una valuosa col·lecció etnològica. A la visita guiada s'expliquen el contingut del museu, el funcionament de la maquinària i les dades històriques del molí.

2) SA TORRE DE BINIFADET

Binifadet de Sa Torre és un dels llocs més coneguts i apreciats de sa població santlluïsera. S'ha de tenir en compte que a la zona on actualment s'ubica Sant Lluís, antigament eren les terres de Binifadet i que l'actual nom del poble prové de la dominació francesa a l'illa de Menorca, a mitjans del segle XVIII.

La torre que s'observa al costat de les cases és del segle XIV, dins l'edat mitjana. Construïda de forma quadrada, amb "matacans" i amb una altura aproximada de 10 metres, ha quedat integrada amb el temps amb el conjunt de les cases del lloc. S'ha de dir que aquestes torres eren vigies, encarregades de controlar i repel·lir les constants incursions dels corsaris a l'illa de Menorca.

És interessant el comentari de la destacada arqueòloga menorquina Maria Lluïsa Serra, que aquesta torre és sens dubte la torre medieval més representativa de l'illa de Menorca.

3) CASES DEL CARRER ALLEMAND

Aquestes cases que ressalten damunt la resta del carrer, són sens dubte unes de les construccions més precioses des casc antic de Sant Lluís. El conjunt de cases d'aquest carrer va ser construït al segle XIX. Són cases d'esbarjo i la causa és que Sant Lluís era l'indret preferit de les famílies maoneses benestants que triaven aquest lloc per a passar-hi l'estiu. Són construccions amb línies clàssiques de clara influència pal·ladiana, totes elles amb el jardí a la part davantera. S'inclouen dins d'aquestes cases les de Vil·la Francisca i Son Plata juntament amb el Lloc d'en Caules que daten de principis del Segle XX.

4) ES MOLÍ D'ENMIG

4B) ES MOLÍ DE BAIX

Aquest molí és el segon que es va construir a Sant Lluís, concretament l'any 1776. tot i que la imatge és pràcticament igual a la del Molí de Dalt, té certes diferències. És el més gros dels tres ja que quatre anys més tard, al 1780 es construeix el tercer, anomenat molí de Baix.

Es Molí d'Enmig va funcionar fins a mitjans del segle passat i avui dia és un petit supermercat, però s'ha de ressaltar que conserva pràcticament tot l'estructura original. El Molí de Baix és de propietat municipal i des de l'any 98 que va ser rehabilitat, s'utilitza per activitats juvenils.

Molí de Baix

Molí d'Enmig

5) CASA DE L'ARXIDUC LLUÍS SALVADOR D'ÀUSTRIA

Aquest és un dels detalls més desconeguts de l'història de Sant Lluís. L'Arxiduc Lluís Salvador d'Àustria, aristòcrata autor de la monumental obra "Die Balearen" publicada a Alemanya entre els anys 69 i 91 del segle XIX. És probablement un dels treballs d'estudi antropològic més importants que s'ha fet mai sobre les Illes Balears, i que a més, dos dels seus toms estan dedicats a Menorca.

Va fer tres estades a l'illa per veure's amb els seus col·laboradors i per seguir l'estudi. Escrites pel mateix Arxiduc són les següents paraules:

(...) Jo mateix hi vaig llogar una caseta, i sempre em va ser un temps agradable el que vaig passar entre aquella bona gent tan amable. Es tracta d'una població amable i benestant, que està considerat com el lloc més sanitari de Menorca. Situada damunt un pla elevat rocós, amb un aire que el vent fa net en totes les direccions, lluny de totes les aigües embassades, fins i tot desproveïda d'aigua, perquè no tenen més recurs que les cisternes, té bons motius per fer honor a aquesta consideració; també és lloc preferit dels maonesos per fer-hi l'estada de primavera. Tot està tan bellament emblanquinat, tot és tan pulcre i ben cuidat, que dona gust fer sojorn a Sant Lluís. (...)

6) ES POU DE TORN

Pou del qual es treu l'aigua per la combinació de dues corrioles i la corda es va enrotllant i desenrotllant horitzontalment a una roda o torn exterior, que es fa rodar per l'impuls d'una bèstia enganxada al bago.

7) TETRAGRÀMMATON

En sa seva forma hebrea, i sense que tengui realment pronunciació, és segons sa bíblia, sa frase que utilitza deu per referir-se a ell mateix, sent el seu significat una descripció de sa seva pròpia naturalesa.

Sense entrar dins elucubracions ni donar idees a Dan Brawn per escriure un llibre, no deixa de ser interessant ressaltar varies hipòtesis.

1.- Utilitzat en el Pentagràmmaton, i amb diferents funcions. Per uns era la mare terra, per altres un símbol per fer fora els dimonis, i per altres representava la veritat. No deixa de ser controvertit.

2.- Dins del món de la simbologia, hi ha referències de aquest mateix dins símbols maçònics, per exemple posats dins un triangle en forma de piràmide.

3.- Però el detall crec més important és que estan davant un símbol del qual només n'hi ha una dotzena a tot el món.

8) ESSLÉSIA DE SANT LLUÍS

Aquest edifici construït també pels francesos, va ser sa raó per la qual aquest poble es diu Sant Lluís. Després de l'ordre de la governació de l'illa, i amb el suport del bisbat de Mallorca on el Bisbe havia fet visita mesos abans, s'inicia al 1761, és dissenyada per l'arquitecte Antoine d'Allemand que envia des de França el plànol de la mateixa. Ses obres seran dirigides per un Capità d'infanteria del Llenguadoc, Hilarion Louis Jean de la Croix d'Allemand, fill de l'anterior. L'església es bastiria baix s'advocació de Sant Lluís IX, sent el rei actual Lluís XV. L'any 1762, la cort francesa autoritza al governador de l'illa, el comte de Lannion, començar a parcel·lar als voltants de l'església. Aquest edifici és d'estil neoclàssic, que juntament amb l'església i el convent del Carme de Maó, són uns des pocs edificis d'aquest estil a Menorca. Sa dedicatòria es suposa original, i es vitrall és l'única entrada de llum a l'interior. El temple és d'una sola nau, amb bòveda de creuat simple, i les tres capelles laterals intercomunicades de planta rectangular, que s'obren cap a l'interior de la nau. Quan els francesos abandonaren l'illa al 1763, tan sols quedà per concloure el presbiteri, la sagristia i el campanar. Les obres quedaren paralitzades fins que al 1782, on es comencen altre vegada i es beneeix el temple l'any següent. Al 1763 es conclou el campanar, encara que l'aspecte actual data de 1884 i fou dissenyat per el Bisbe Mercader.

9) DEMOSTRACIÓ I EXPLICACIÓ JOC DE LA BOLLA

Joc protegit degut a que és l'únic "Jugadero" existent a l'illa de Menorca. S'han trobat escrits que apunten a que al segle XV es jugava a un joc molt similar a Ciutadella. Dins el segles XIX i XX era un joc molt popular a l'illa, tot i que amb l'introducció de la "Petanca" es van eliminant els jugaderos existents, quedant només aquest degut a la gran afició dels ciutadans del poble de Sant Lluís

